

Aan de Minister van Klimaat en Groene Groei

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**
Directie Strategie
Energiesysteem

Auteur

[Redacted]

TER BESLISSING

Datum

10 februari 2025

Kenmerk

DGKE-DSE / 96974056

nota

TK-aanbieding TNO-onderzoek energiearmoede

Kopie aan

[Redacted]

Parafenroute

[Redacted]

Bijlage(n)

2

Aanleiding

- TNO heeft onderzoek uitgevoerd in opvolging van de motie-Postma, die de regering verzoekt advies te vragen op welke wijze voorkomen kan worden dat de energietransitie tot een toename (en bij voorkeur een forse afname) van de energiearmoede in Nederland leidt. Het eerste deel van het onderzoeksrapport en de voorgestelde aanbiedingsbrief treft u bijgevoegd aan. In het onderzoek wordt een overzicht van denkbare maatregelen gegeven om energiearmoede te mitigeren en/of in de toekomst te voorkomen.
- Voornemen is om een kwantitatief vervolgonderzoek plaats te laten vinden (deel II van het onderzoek) dat inzicht zal geven in de effectiviteit van de uit deel I geïdentificeerde beleidsinstrumenten. De verwachting is dat deel II eind 2025 afgerond zal zijn. Voorstel is om de kabinetsappreciatie te geven op het moment dat het onderzoek in zijn volledigheid (het kwalitatieve deel I en het kwantitatieve deel II) is afgerond.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd de brief te ondertekenen voor verzending. U stuurt deze brief mede namens de Staatssecretaris Participatie en Integratie.

Kernpunten

Opvolging motie-Postma en context kabinetsbeleid

- In april 2024 is de Kamer geïnformeerd dat de uitvoering van de motie-Postma in twee delen is opgesplitst, namelijk een externe kwalitatieve inventarisatie en een kwantitatieve vervolgstudie.
- In deze Kamerbrief deelt u de eerste kwalitatieve resultaten. In deze brief geeft u tevens inzicht in de vervolgstappen en planning voor deel II van het onderzoek (de kwantitatieve analyse). Ook wordt de hoofdlijn geschetst van de huidige aanpak van energiearmoede.

- Alle drie de partijen die de motie Postma noemt – SER, WRR en Nibud – hebben aangegeven geen voor de hand liggende (trekkende) partij te zijn voor een gedetailleerd onderzoek naar de effecten van de energietransitie op huishoudenniveau, omdat dit zich moeizaam zou verhouden tot hun taakopdracht. Er is om die reden indertijd gekeken naar andere mogelijke partijen die expertise hebben op dit terrein. TNO heeft daarom – zoals eerder aan de TK gemeld – deze studie uitgevoerd, waar medewerkers van de SER en Nibud wel in een reflecterende rol bij betrokken zijn geweest.
- Het onderzoek is niet binnen een half jaar uitgevoerd, zoals in de motie verzocht, omdat er aanvullende expertise nodig was.
- Het voorstel is om in deze Kamerbrief nog geen integrale inhoudelijke appreciatie te geven, omdat deze kwalitatieve inventarisatie in samenhang moet worden gezien met de kwantitatieve analyse van deel II. Na afronding van deel II wordt – als u hiermee instemt – een appreciatie van het geheel aan bevindingen gegeven.

Toelichting

Aanpak TNO

- Voor dit onderzoek is eerst een literatuurstudie uitgevoerd. De resultaten zijn vervolgens gevalideerd op basis van een zestal expertgesprekken met organisaties waaronder het CPB en de Nederlandse Bank en groepsgesprekken met beleidsmakers van verschillende ministeries. Hiermee zijn de resultaten uit de literatuurstudie aangevuld met inzichten uit de praktijk.